

Kodeks Etyki Nauczycielskiej

Preambuła

Kodeks Etyki Nauczycielskiej jest wezwaniem do wszystkich nauczycieli, aby w życiu i pracy zawodowej kierowali się zasadami moralnymi, prawdą i dobrem. Z powołaniem nauczyciela wiąże się nierozzerwalnie rola wychowawcy. Zadaniem nauczyciela jest pobudzanie i wspieranie wszechstronnego rozwoju i doskonalenia ucznia jako osoby obdarzonej godnością.

Przyrzeczenie nauczycielskie

Ja, nauczyciel Rzeczypospolitej Polskiej, przyrzekam rzetelnie pełnić mą powinność nauczyciela i wychowawcy, dążyć do pełni rozwoju i doskonalenia osobowego tak własnego, jak i powierzonych mi uczniów, kształcić oraz wychowywać młode pokolenia w duchu umiłowania prawdy, człowieka i Ojczyzny, zgodnie z ogólnie przyjętymi zasadami dobra i sprawiedliwości, strzec godności stanu nauczycielskiego i dbać o jego dobre imię.

Zasady ogólne etyki nauczycielskiej

1. Nauczyciel powinien stanowić wzór osobowości prawej i szlachetnej, wrażliwej i odpowiedzialnej, o postawie otwartej na drugiego człowieka.
2. Podstawowym zadaniem nauczyciela jest troska o dobro ucznia.
3. Nauczyciel uczciwie i rzetelnie przekazuje wiedzę zgodną z aktualnym stanem wiedzy w nauczonym przedmiocie.
4. Nauczyciel szanuje godność ucznia w procesie kształcenia i wychowania.
5. Nauczyciel szanuje autonomię ucznia oraz jego rodziny.
6. Nauczyciel stoi na straży realizacji wartości moralnych, uczy i wychowuje słowem, a przede wszystkim własną postawą i przykładem.
7. Nauczyciel jest tolerancyjny wobec innych przekonań religijnych i światopoglądów, respektujących ład społeczny i moralny.
8. Nauczyciel w duchu prawdy uczy zasad współżycia społecznego i miłości Ojczyzny.
9. Nauczyciel wprowadza ucznia w dziedzictwo kulturowe narodu polskiego oraz uczy poszanowania kultury innych narodów.
10. Nauczyciel wychowuje w szacunku dla każdego życia ludzkiego.
11. Nauczyciel uczy kultury współżycia ze światem przyrody.
12. Nauczyciel, kierując się dobrem ucznia, wybiera odpowiednie metody, formy oraz środki nauczania i wychowania, stosuje obiektywne kryteria oceny z uwzględnieniem zasady indywidualizacji.
13. Powinnością moralną nauczyciela jest stałe podnoszenie swych kwalifikacji zawodowych.
14. Nauczyciela obowiązuje tajemnica zawodowa.

Zasady szczegółowe etyki nauczycielskiej

I. Nauczyciel wobec ucznia

1. Nauczyciel szanuje godność ucznia jako osoby, akceptuje go i uznaje jego prawa.

2. Nauczyciel respektuje fakt, że pierwszymi i głównymi wychowawcami dzieci są rodzice (prawni opiekunowie), szanuje ich prawa oraz wspomaga w procesie wychowania.
3. Nauczyciel troszczy się o wszechstronny i harmonijny rozwój ucznia w sferze intelektualnej, duchowej, moralnej, estetycznej, fizycznej oraz społecznej.
4. Nauczyciel traktuje indywidualnie każdego ucznia, starając się rozumieć i wspomagać jego możliwości i potrzeby. Szczególną troską otacza osoby niepełnosprawne.
5. Nauczyciel poprzez działania pedagogiczne i własną postawę wspomaga ucznia w procesie integralnego rozwoju i doskonalenia.
6. Nauczyciel pobudza ucznia do odkrywania wewnętrznych źródeł jego twórczych możliwości i zdolności oraz inspiruje i pomaga w poszukiwaniu i wyborze tego, co dobre dla jego rozwoju i doskonalenia osobowego.
7. Nauczyciel wychowuje ucznia do odpowiedzialności za własne czyny i ponoszenia konsekwencji dokonanych wyborów.
8. Nauczyciel wspomaga rodziców (prawnych opiekunów) we wpajaniu zasad kultury osobistej.
9. Nauczyciel wychowuje swoich uczniów w duchu współdziałania i współżycia w zespole, ucząc jednocześnie poszanowania zasad uczciwego współzawodnictwa.
10. Stosunek nauczyciela do ucznia powinna cechować życzliwość, wyrozumiałość i cierpliwość, a jednocześnie stanowczość i konsekwencja w stosowaniu ustalonych kryteriów wymagań.
11. Nauczyciela obowiązuje obiektywizm, sprawiedliwość, bezinteresowność i szacunek w traktowaniu i ocenie każdego ucznia bez względu na okoliczności.
12. Nauczyciela obowiązują poprawne relacje interpersonalne z uczniami i ich rodzicami (prawnymi opiekunami).
13. Nauczyciel nie wykorzystuje dla własnych korzyści swojej pozycji zawodowej.
14. Nauczycielowi nie wolno rozpowszechniać negatywnych informacji o uczniu i jego środowisku rodzinnym ani ujawniać powierzonych mu w zaufaniu tajemnic, z wyjątkiem sytuacji wyższej konieczności, np. gdy wymaga tego dobro ucznia lub szkoły.
15. Niedopuszczalne jest włączanie uczniów do takich protestów czy strajków, których celem byłaby obrona partykularnych interesów nauczycieli. Możliwe są jedynie publiczne wystąpienia w obronie honoru i godności własnego narodu.

II. Nauczyciel wobec pracowników oświaty

1. Nauczyciel wraz z nadzorem pedagogicznym i innymi pracownikami oświaty tworzy zespół ludzi wspomagających się w realizacji wspólnego celu, jakim jest nauczanie i wychowanie.
2. Nauczycieli powinny łączyć więzy koleżeństwa, współpracy, zawodowej solidarności i uczciwego współzawodnictwa.
3. Nauczyciel doświadczony powinien służyć opieką i wsparciem nauczycielom rozpoczynającym pracę.
4. Nauczyciel nie powinien podważać autorytetu innych nauczycieli i pracowników oświaty. Wszelkie uwagi o dostrzeżonych błędach w ich postępowaniu powinien najpierw przekazać bezpośrednio zainteresowanym.
5. Nauczyciel zobowiązany jest do nierozpowszechniania informacji z posiedzeń rad pedagogicznych.
6. Nauczyciele pełniący funkcje w nadzorze pedagogicznym zobowiązani są kierować się w swojej działalności zasadami niniejszego Kodeksu.

III. Nauczyciel wobec swoich praw i obowiązków

1. Moralnym obowiązkiem nauczyciela jest sumienne i rzetelne wykonywanie swych zadań dydaktycznych i wychowawczych.
2. Nauczyciel stale pracuje nad swym wszechstronnym rozwojem.
3. Nauczyciela powinna cechować wysoka kultura osobista, a zwłaszcza kultura języka ojczystego.
4. Nauczyciel ma prawo do rzetelnej, zgodnej z prawdą, obiektywnej, uzasadnionej merytorycznie oceny swojej pracy. Negatywna opinia o pracy nauczyciela nie może mieć cech zniesławienia.
5. Nauczyciel ma prawo do obrony swoich praw oraz do sprostowania niesłusznej lub krzywdzącej go opinii.

IV. Nauczyciel wobec nauki

1. Nauczyciel, bez względu na okoliczności, ma obowiązek głoszenia i bronięcia prawdy w nauce.
2. Nauczyciel ma obowiązek przekazywania uczniom swojej wiedzy zgodnie z prawdą naukową i z własnym sumieniem.
3. Nauczyciel powinien ujawniać i prostować wszelkie błędne informacje naukowe podawane do publicznej wiadomości.
4. Nauczyciel, korzystając z cudzych dzieł, opracowań i badań powinien postępować zgodnie z prawem autorskim i dobrymi obyczajami obowiązującymi w pracy naukowej.
5. Nauczyciel zapoznający się z najnowszymi osiągnięciami w nauce powinien odnosić się do nich z umiarem, krytycyzmem oraz odpowiedzialnością, wprowadzając do swojej pracy tylko te innowacje, które służą realizacji celu, jakim jest pozytywny rozwój moralny, duchowy, intelektualny i fizyczny ucznia.
6. Nauczyciel powinien dzielić się zdobytym doświadczeniem i wiedzą z innymi nauczycielami.
7. Nauczyciel winien uczestniczyć w różnych formach doskonalenia i doskonalenia.
8. Nauczyciel może rozpowszechniać swoje osiągnięcia poprzez różne formy publikacji, przy zachowaniu swoich praw autorskich. Publikacje nauczycieli powinny być obiektywne, rzetelne, nacechowane troską o dobro nauki i człowieka.

V. Nauczyciel a społeczeństwo

1. Nauczyciel powinien uczyć poszanowania norm współżycia społecznego i wychowywać zgodnie z nimi.
2. Nauczyciel jest zobowiązany przestrzegać i uczyć przestrzegania norm prawnych, stojących na straży dobra wspólnego.
3. Powinnością nauczyciela jest troska o dobre imię szkoły i stanu nauczycielskiego.
4. Nauczyciel powinien wspierać młodzież w podejmowaniu pozytywnych inicjatyw na rzecz społeczeństwa.
5. Obowiązkiem nauczyciela jest reagowanie na wszelkie przejawy demoralizacji i patologii społecznej oraz przeciwdziałanie im.
6. Nauczyciel powinien upowszechniać właściwe wzorce zachowania i wychowania, w szczególności kształtować patriotyzm, wrażliwość społeczną oraz odpowiedzialność obywatelską.

7. Obowiązkiem nauczyciela jest umacnianie poczucia odpowiedzialności i dumy z przynależności do polskiego narodu oraz wychowywanie w duchu patriotyzmu i solidarności międzyludzkiej.
8. Nauczyciel powinien wprowadzić uczniów we właściwie pojęty etos pracy, kształtować zrozumienie jej wartości i zamiłowania do niej.